

...for skattlegginga. ... utgangspunktet til Zimmer-utvalet fører at det berre er tale om tilhøve som kan

...sentralbyrå set i dag grensa for tettstader nedetter til 200 innbyggjarar. Husa skal då ligge 50 meter eller stuttare frå kvarandre, og talet på bustader vere minst 60-70.

...vanningshus og anna byggverk på ein gard berre kan seljast eller pantseljast som ein del av denne. (NOU 1979:23). Som sagt, har Noreg og Finland ikkje eigedomsskatt på grunn til jord- og skogbruk. Det er derimot tilfellet i Danmark. Men jamvel EU måtte vedgå at det er

Kronikk/kontaktpersoner
Normann Kirkeide 55 21 46 03
Kjartan Rødland 55 21 46 58
Faks 55 21 46 81
E-post: Kronikk@bergens-tidende.no

høvet. Og eg vonar at dei der lovtilkasta attende departementa med melding om å skrive dei om til nynorsk når dei møter oss som vitterlighet, preklusjon, bevisumiddelbarhet og retensjon.

Arnfinn Hagas skråsikkerhet

Av forfatter Egil Ulateig

Arnfinn Haga har skrevet en rekke såkalte dokumentarbøker om krigen, fortrinnsvis fra sitt eget distrikt, Hordaland. Når jeg bruker ordet såkalt er det fordi han gjentatte ganger benytter en teknikk som jeg holder for forkastelig, nemlig å gjengi lange replikkvekslinger og samtaler som angivelig skal ha funnet sted for mange herrns år siden. Den som har arbeidet en del med levende kilder, vet at dette bare er en teknikk som skal øke illusjonen av troverdighet, og skape kunstig dramatik. Ingen husker lange samtaler over så mange år, og svært få skriver dem ned, for eksempel i en dagbok. Dette nevner jeg bare for å kaste lys over Hagas egen kildebruk.

En annen ting som preger Hagas bøker, som alle er et slags heltepos,

er en blind og enspolet tro på «den riktige sidens» versjon av begivenhetene, og tilsvarende fravær av eller mistro til «tapernes» versjon. Det være seg tyske eller norske NS-kilder. Hagas ærend er å glorifisere motstandsgruppers innsats. Det gjelder ikke minst Bjørn West. Menneskelivet er imidlertid slikt konstruert, i krig som i fred, at heltedyrking forutsetter en viktig sak: man må enten undertrykke eller fordreie deler av sannheten. En lokalhistoriker fra Bjørn West-området, uttalte til meg for en tid siden: «Av alle bøkene om Bjørn West er Hagas den minst pålitelige».

Det er helt åpenbart at Haga ikke har benyttet tyske kilder i skildringen av Bjørn West. Jeg for min del har i min bok bare brukt noen linjer på basens meritter, men hatt tilgang til nettopp tyske kilder. Det finnes en rapport, og jeg skal bare sitere noen få linjer, fra den tyske originalen: «deutsche Soldaten, Matre, nordlich

Bergen, wurden am 25.4.45 bei Matre von der Heimatfront aus der Hinterhalt überfallen und erschossen. Ein grosser Teil wurde schwer verwundet im Schnee liegen gelassen und ein weiterer Teil der Verwundeten durch Genickschüsse ermordet (8 Mann)». Hovedsaken er at åtte hardt sårete tyske soldater ble avrettet, ifølge rapporten. Selve datoen kan muligens være litt misvisende, hovedsaken er at dette skjedde under de, etter norske forhold, store trefninger i området mot slutten av krigen.

Men nordmenn gjør da ikke sånt, ikke engang i krig! Jeg kan i denne sammenheng bare vise til det omtrent samtidige Haglebuslaget i Sigdal, hvor norske styrker på stedet henrettet en uniformert nordmann som deltok på tysk side. Haglebuslaget er for øvrig et annet eksempel på hvor lite motstandsbevegelsens egne rapporter kan være å stole på. Men disse rap-

portene er ukritisk blitt benyttet av «rettroende» norske historikere, og bidratt til å skape det vrangbildet vi på viktige punkter har om okkupasjonstiden i Norge. Jeg hevder ikke at tyskerne alltid snakket og skrev sant. Men jeg hevder at det å forkaste tyske kilder a priori, er utilitelig. I virkeligheten har da heller ikke norske historikere gjort det, bruker tyske kilder, når det passer inn i deres ofte forutinntatte syn.

Det som sjokkerer mange lesere av Kjell Fjortofts og mine bøker er at vi benytter oss av hittil ubenyttede kilder, delvis fra «den andre siden». Det gjør jeg imidlertid ikke når det gjelder Telavåg-affæren. Der er samtlige av mine kilder funnet i SOE-arkivet i London, som blant annet inneholder avlyttere og agenter ved retur til England. Det samme er tilfelle for mange andre hendelser jeg kommer inn på. Med rett til å drepe».

De andre innvendingene Haga

kommer med er, når det gjelder de viktigste sidene ved min bok, egentlig bagatellmessige. Det gjelder også om krigen de facto brøt løs om kvelden den 8. eller den 9. april 1940. Hovedpoenget her er at folkeretten ikke trenger noen formell krigserklæring. Kanskje skulle jeg helst ha brukt tidspunktet da kong Haakon sa nei til sendemann Bräuer. At krigen for Norges vedkommende, folkerettslig sett, var over ved kapitulasjonen den 10. juni, er noe det finnes en overveldende dokumentasjon for, og som allerede historikeren og juristen Sverre Hartmann beskrev grundig for om lag 30 år siden. Etterpå var det ikke fred, men okkupasjon. Freden ble sluttet i 1951.

La meg bare en gang for alle ha sagt: det er også i min interesse at alle objektive feil i min bok blir avslørt. Men jeg synes at hjemmefrontveteranene med Gunnar Sonstebys spissen, og deres forsvars-

advokater i og utenfor Hjemmefrontmuseet bruker det egentlig svært kompliserte begrepet feil på en meget arrogant og uakademisk måte. Det gjelder i virkeligheten ofte vurderinger, og stammer fra vårt ulike utgangspunkt: de skal forsvare sine handlinger, jeg er ute etter å studere noen av dem i lys av folkeretten, og delvis nye opplysninger.

En skribent i Fædrelandsvennen stilte spørsmålet om man kunne stole på meg, ettersom det var avslørte feil i boken. Jeg vil snu denne kanonen andre veien: Kan man stole på folk som aldri vil innrømme at de har begått en eneste feil?

debatt

Berg Tid. 27. 2. 97.
s 28. 2.

... skiven som ... Dagen etter ... konferansen. Dagen etter ... den lille storvisen ut at Bjørn hadde honning under brunosten. For det jeg vet er dette muligens årets scoop i det som i vår bransje heter undersøkende journalistikk. Stoff. Person-

... Selvis ... (klippet er fra ...)
Og de siste dagene har det vært ekstra hardt. For i tillegg til å få en kald skulder har jeg avdøde mor, ble han ... Storbr-

forholdene tatt i betraktning kunne han vel ikke ... annet, ... Ove

Vegnytt
Sogn og Fjordane er kjend for dei mange lokale ... det og sers mange vegar i fylket.

111883